

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

З В І Т

**про підсумки діяльності
Харківської державної академії
культури у 2014/2015 навчальному році**

Харків-2015

ПРО ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ХДАК У 2014/2015 н.р.

I. Загальні положення

Минулий 2014/2015 н.р. – особливий в історії ХДАК, який відзначений двома основними подіями:

- 1) рік імплементації Закону України «Про вищу освіту»;
- 2) рік відзначення 85-річного ювілею ХДАК, підведення підсумків та окреслення перспектив розвитку академії на наступне п'ятиріччя.

Новий 2015/2016 н.р. – рік імплементації ключових положень Закону України «Про вищу освіту», основні з яких вводяться в дію з 1 вересня 2015 року. Серед них:

- реалізація постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (від 29 квітня 2015 р. №266);
- ефективне використання можливості ВНЗ самостійно визначати перелік запроваджених спеціалізацій у межах ліцензованої спеціальності, визначати їх зміст і програми навчальних дисциплін;
- виконання накреслень нового «Положення про організацію освітнього процесу у ХДАК»;
- поступове впровадження максимального навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника до 600 годин на навчальний рік (2015/2016 н.р. – 825 год., 2016/2017 н.р. – 750 год., 2017/2018 н.р. – 600 год.);
- підготовка до впровадження у 2016/2017 н.р. нового «Положення про порядок підготовки фахівців ступенів доктора філософії та доктора наук в аспірантурі (ад'юнктурі) та докторантурі вищих навчальних закладів (наукових установ) (Проект 2015 р.);
- дотримання положень частини п'ятої Закону України «Про вищу освіту», «Про розсилання авторефератів дисертацій», «Про оприлюднення дисертацій та відгуків офіційних опонентів» (14.07.2015 р. №758) та ін.

2. Освітня діяльність

Освітній процес у ХДАК здійснювався у відповідності до чинного законодавства України, нормативних документів Міністерства освіти і науки України та Міністерства культури України.

Навчальний процес здійснювали 7 факультетів (30 кафедр, з яких 23 – випускові) та 2 центри: Міжнародного співробітництва і освіти та Центр безперервної освіти, в межах яких здійснюється освітня діяльність на підготовчому відділенні для іноземних громадян та підготовчих курсах для громадян України.

На сьогодні послуги надаються за декількома напрямками:

- а) навчання українських студентів за всіма освітньо-кваліфікаційними рівнями за 15 напрямками підготовки і спеціальностями 7 галузей;
- б) навчання іноземних громадян за ОКР «бакалавр, «спеціаліст», «магістр»;
- в) діяльність підготовчого відділення для іноземних громадян;
- г) робота підготовчих курсів для вступу громадян України до ВНЗ;
- д) підготовка фахівців вищої кваліфікації через аспірантуру, докторантуру, інститут здобувачів.

Протягом 2014-2015 навчального року біло вирішено і навчально-виховному процесі декілька суттєвих завдань як організаційного, так і змістового характеру.

Перш за все, зусилля науково-педагогічного колективу академії були спрямовані на імплементацію ключових позицій Закону України «Про вищу освіту», який вступив у дію з вересня 2014 року. Цей закон передбачає широку автономію вищих навчальних закладів, у тому числі і в розробці документів щодо основних ланок в організації освітнього та наукового процесу, які раніше готувалися та затверджувалися МОН України.

Протягом минулого навчального року провідними фахівцями ХДАК було розроблене та затверджене вченою радою «Положення про організацію

освітнього процесу в Харківській державній академії культури», яке стало нормативною базою для реалізації таких принципових положень Закону, як зменшення навчального навантаження науково-педагогічних працівників, забезпечення можливості студентів реально самостійно обирати частину навчальних дисциплін, а значить і брати безпосередню участь у формуванні моделі майбутнього фахівця.

Як наслідок, протягом 2014-2015 навчального року випусковими кафедрами академії були створені принципово нові навчальні плани ступеня «бакалавр» і «магістр» денної і заочної форм навчання, внесені суттєві корективи в діючі робочі навчальні плани для студентів 2-4 курсів, а також навчальні плани освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст». Необхідно наголосити, що вперше, відповідно до вимог Закону «Про вищу освіту», нові магістерські програми передбачають півторарічний термін навчання. Вважаємо за доцільне в подальшому розглянути перспективи введення в освітній процес освітньо-наукових магістерських програм з дворічним терміном підготовки фахівців.

Важливим документом по організації освітнього процесу стала і нова «Інструкція з питань планування основних видів наукової, методичної, організаційної і творчо-виконавської роботи науково-педагогічних працівників ХДАК», яка починає діяти з нового 2015-2016 навчального року.

Ще одним принципово новим документом, розробленим і затвердженим у минулому навчальному році, стало «Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності (систему внутрішнього забезпечення якості) Харківської державної академії культури».

Розроблені також нові документи, які регламентують діяльність студентського наукового товариства, студентське самоврядування та інші аспекти функціонування академії.

Суттєвою подією в освітній роботі академії у 2014-2015 навчальному році стало успішне проведення чергової акредитації спеціальності

«Театральне мистецтво» ступеня «бакалавр» і «магістр», а також спеціальності «Хореографія» ступеня «магістр».

Важливим кроком по розширенню освітніх можливостей академії стало ліцензування нової спеціальності «Управління інноваційною діяльністю» ступеня «магістр», за якою вже здійснений і перший набір студентів на контрактній основі. Крім того, Центру безперервної освіти вдалося одержати ліцензію, яка дає право здійснювати підвищення кваліфікації з видачею документа встановленого зразка за акредитованими напрямами (спеціальностями) з ліцензованим обсягом 100 осіб на рік, був продовжений також термін дії ліцензії за напрямом «Туризм».

Ще одним важливим напрямом освітньої діяльності, на якому були зосереджені зусилля ректорату, провідних науковців і викладачів ХДАК, стала активна участь у роботі Міністерства культури України з підготовки нового «Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», який був затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. №266 і вступить у дію вже з 1 вересня цього року. Тільки завдяки високопрофесійній роботі колективу академії та принциповій позиції Міністерства культури України вдалося зберегти на майбутнє переважну більшість спеціальностей мистецького і культурологічного спрямування як на рівні окремої галузі знань «культура і мистецтво», так і номенклатури спеціальностей, які до неї ввійшли.

Протягом 2014-2015 навчального року вдалося підвищити і якість підготовки фахівців, про що свідчать результати державної атестації. Так, з 391 випускника денної форми навчання 136 осіб, тобто 35%, одержали дипломи з відзнакою; дещо нижчий показник серед випускників-заочників, де з 430 осіб тільки 74 на «відмінно» завершили навчання.

У 2014/2015 н.р. контингент студентів ХДАК складав 2317 осіб (денна – 1373, заочна – 944). Однак слід відзначити негативну тенденцію до численних відрахувань студентів з різних об'єктивних і суб'єктивних причин. Це потребує особливої уваги у 2015/2016 н.р.

Слід зазначити і те, що всі випускники ХДАК вчасно отримали дипломи про вищу освіту.

Слід також відзначити підвищення якості практичної підготовки студентів у минулому навчальному році, зокрема, забезпечення проведення всіх виїзних практик.

Ще однією важливою складовою організації освітнього процесу стало успішне переведення згідно наказу Мінкультури України майже 100 студентів та 3-х співробітників колишньої Луганської академії культури і мистецтв до ХДАК (грудень 2014 – січень 2015 р.).

3. Проведення вступної кампанії

На денну форму навчання (бакалаврат) у 2015 році подано 1963 заяви (2014 – 2318; 2013 – 2237), на заочну форму навчання 192 (2014 – 257; 2013 – 343).

Конкурс абітурієнтів на денну форму навчання в цілому по академії складав 9,31 особи на місце (у 2014 – 12,4; 2013 – 13), на заочну форму навчання – 2,83 (у 2014 – 2,89; 2013 – 3,99). Найвищий конкурс спостерігався серед абітурієнтів, які вступали на денну форму навчання за напрямками: «Туризм» – 44; «Реклама та зв'язки з громадськістю» – 30,2; «Менеджмент СКД» – 13 (у 2014 – «Туризм» – 38,2; «Документознавство та інформаційна діяльність» – 21,5; «Менеджмент СКД» – 19).

Зараховано за державним замовленням на ОКР «бакалавр» на денну форму навчання в 2015 р. – 212, 2014 р. – 187, в 2013 р. – 172; на заочну форму навчання в 2015 р. – 68 (61, 4 – культурологія, 1 – музейна справа, 2 – менеджмент), в 2014 р. – 89, в 2013 р. – 86.

Зараховано за кошти фізичних та юридичних осіб на ОКР «бакалавр» на денну форму навчання в 2015 р. – 149 (2014 – 168, 2013 – 180); на заочну форму навчання в 2015 р. – 35 (2014 – 69, 2013 – 123).

На місця державного замовлення на підготовку за ОКР «спеціаліст» на денну форму навчання в 2015 р. зараховано 98 осіб (2014 – 115; 2013 – 129) та

на заочну форму навчання 68 осіб (2014 – 100; 2013 – 97); за ступенем «магістр» – 39 осіб на денну форму навчання (2014 – 39; 2013 – 38).

Зараховано за кошти фізичних та юридичних осіб на ОКР «спеціаліст» на денну форму навчання в 2015 р. – 12 (2014 – 18; 2013 – 10); на заочну форму навчання в 2015 р. – 66 (2014 – 74; 2013 – 77); за ступенем «магістр» на денну форму навчання в 2015 р. – 26 (2014 – 24; 2013 – 11); на заочну форму навчання в 2015 р. – 63 (2014 – 68; 2013 – 67).

У цілому у 2015 р. на місця державного замовлення зараховано 478 осіб (2014 – 523; 2013 – 517). За кошти фізичних та юридичних осіб – 354 (2014 – 421; 2013 – 468).

4. Міжнародні зв'язки

Одним із основних показників результативності діяльності ХДАК є налагодження різних видів міжнародного співробітництва з країнами далекого і близького зарубіжжя.

Серед основних результатів міжнародної співпраці у 2014/2015 н.р. слід назвати:

- навчання іноземних громадян;
- робота Центру міжнародної освіти та співробітництва;
- участь працівників і студентів академії в міжнародних наукових конференціях;
- залучення провідних зарубіжних фахівців до проведення майстер-класів, участі в міжнародних наукових конференціях, до складу редколегії наукових фахових збірників ХДАК – «Культура України», «Вісник ХДАК» та ін.
- укладання договорів з провідними профільними освітніми та науковими установами близького і далекого зарубіжжя;
- транскордонне співробітництво.

У 2014/2015 н. р. на навчання для отримання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр було зараховано 6 іноземних студентів на денну форму навчання та 2 студенти на заочну форму навчання.

Для отримання освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» було зараховано 10 студентів на денну форму навчання:

На підготовче відділення для іноземних студентів було зараховано 12 слухачів.

Також у 2014/2015 н. р. було зараховано до аспірантури: за спеціальністю «Теорія та історія культури» - 1 особу.

Таким чином, контингент іноземних студентів 2014/2015 року в Харківській державній академії культури становить 67 осіб, з них 41 студентів денної форми навчання, 10 студентів заочної форми навчання, 12 слухачів підготовчого відділення, 4 аспіранти.

Проводиться виховна робота серед іноземних студентів, спрямована на поширення серед іноземців та осіб без громадянства інформації про особливості національної культури, звичаїв і традицій та розвиток демократії в українському суспільстві.

Студентка ОКР «магістр» факультету кіно-, телемистецтва громадянка Китаю Лі Хань в межах підготовки кваліфікаційної роботи спільно із доцентом кафедри мистецтвознавства, мовознавства та літературознавства Білик О.М. та українськими студентами створила навчальний фільм «Шлях до вишиванки».

Здійснюються заходи щодо соціокультурної адаптації іноземних студентів в освітньо-культурному середовищі українського вищого навчального закладу, в яких активну участь беруть також українські студенти факультетів, представники студентської ради ХДАК.

У 2014/2015 н. р. при студентській раді ХДАК активно працював заснований 2013/2014 н.р. Центр міжкультурної комунікації та соціальної адаптації іноземців, метою якого є формування та впровадження в освітній

процес програми соціокультурної адаптації та соціалізації іноземних студентів.

Серед пріоритетних перспективних напрямів роботи щодо розширення контингенту іноземних студентів у ХДАК необхідно відзначити підготовку до навчання англійською мовою, насамперед, за напрямами «Кіно-, телемистецтво», «Менеджмент», «Туризм», а також розширення можливостей українських студентів щодо продовження освіти у вищих навчальних закладах Європи, США, КНР за умови володіння ними англійською, німецькою, китайською мовами.

Протягом 2014/2015 навчального року Харківська державна академія культури здійснювала різні види міжнародного співробітництва з вищими навчальними закладами близького та далекого зарубіжжя. Важливе місце в міжнародному співробітництві посідає участь провідних зарубіжних фахівців у міжнародних конференціях ХДАК, обмін інформацією із закордонними ВНЗ, міжнародними асоціаціями, членом яких є ХДАК: EUCLID, BOVCATSSS.

Ще одним новим напрямом міжнародного співробітництва ХДАК є залучення у 2014/2015 н.р. провідних зарубіжних фахівців до участі в редакційних колегіях наукових фахових збірників.

5. Безперервна освіта

Станом на сьогодні основними напрямами діяльності Центру безперервної освіти є:

- організація та проведення підготовчих курсів для абітурієнтів;
- прийом та направлення науково-педагогічних працівників ВНЗ України на підвищення кваліфікації шляхом стажування;
- розширення потенційної аудиторії абітурієнтів шляхом розробки та розповсюдження печатної рекламної продукції, аудіо-, відео-матеріалів, Інтернет-сторінки на сайті ХДАК.

У 2014/2015 н.р. контингент слухачів підготовчих курсів складав 105 осіб.

Також центром проводилася значна робота з організації стажування викладачів ХДАК у ВНЗ Харкова, а також прийом на стажування викладачів інших ВНЗ Харкова та області. У 2014/2015 н. р. 83 викладачі ХДАК проходили стажування без відриву від основного місця роботи:

У Харківській державній академії культури у 2014/2015 роках проходили стажування 52 викладача вищих навчальних закладів м. Харкова та області. Забезпечували проходження стажування такі кафедри ХДАК:

Центр безперервної освіти брав участь у профорієнтаційній роботі, яку проводить ХДАК. Так, органіуються і проводяться Дні відкритих дверей (09.11.14, 30.11.14, 07.12.14, 14.12.14, 15.02.15, 17.05.15 р.).

До основних результатів діяльності у 2014/2015 н.р. можна віднести:

- успішну роботу підготовчих курсів;
- організацію стажування як науково-педагогічних кадрів ХДАК, так і викладачів I-II та III-IV рівнів акредитації України;
- рекламну діяльність;
- підготовлено та отримано ліцензію на підвищення кваліфікації за двома напрямками «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія» та «Документознавство та інформаційна діяльність».

6. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу

Науково-методична робота здійснювалася в напрямках: науково-методичного забезпечення освітнього процесу, розроблення програм та науково-методичних матеріалів, проведення науково-методичних семінарів та Школи педагогічної майстерності для підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та ефективності освітньо-виховного процесу, діяльність науково-методичних рад академії, факультетів, кафедр.

Важливою ланкою науково-методичного забезпечення освітнього процесу слід вважати підготовку, видання та представлення в бібліотеку ХДАК електронних версій підручників, навчальних посібників, конспектів лекцій.

Особливістю 2014/2015 н.р. є активна підготовка нового покоління навчальних планів за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр» (1 к.) та «магістр» (5 к.), корегування навчальних планів студентів 2-4 та 5 курсів, а також розроблення акредитаційних справ майже з усіх освітніх галузей і спеціальностей, окрім напряму «Театральне мистецтво», «Кіно-, телемистецтво».

Діяльність науково-педагогічних працівників академії була спрямована на розроблення науково-методичного забезпечення всіх дисциплін, що викладаються, відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України. Для підвищення ефективності цього процесу в грудні 2015 року було організовано засідання науково-методичної ради академії та завідувачів кафедр з метою роз'яснення специфіки та обсягу роботи. Контроль за виконанням по кожній дисципліні кожної кафедри було проведено у формі ректорської перевірки у складі проректорів з науково-педагогічної та виховної роботи, наукової роботи, начальника навчальної частини, голови методради академії в березні 2015 року.

У цілому по академії за 2014/2015 н.р. видано 35 методичних праць, з них 11 підручників та навчальних посібників (найбільше – 3 кафедра інструментів духового та естрадного оркестрів, 2 – кафедра менеджменту і адміністрування, по 1 – кафедра культурології та медіа-комунікацій, документознавства та книгознавства, інформаційно-документних систем, філософії та політології. Це менше ніж за попередній навчальний рік.

На загальноакадемічному рівні в минулому році проведені методичні наради з питань:

- вдосконалення «Інструкції з питань планування основних видів наукової, методичної, організаційної і творчо-виконавської роботи» науково-педагогічних працівників академії на 2015/2016 н.р.;
- якості забезпечення навчального процесу науково-методичними матеріалами відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України.

7. Виховна робота

Виховна робота здійснювалася в цілому за визначеними Міністерством освіти і науки України напрямками та відповідно до складених факультетських та загальноакадемічного планів.

Особливістю виховної роботи ХДАК у 2014/2015 н.р. було:

- удосконалення системи студентського самоврядування;
- оптимізація системи інституту кураторів у ХДАК;
- національно-патріотичне виховання студентської молоді.

Минулого 2014/2015 н.р. особлива увага приділялася вдосконаленню системи студентського самоврядування:

- доопрацьовано та затверджено на вченій раді ХДАК нове «Положення про студентське самоврядування»;
- «Положення про Центр міжкультурної комунікації та соціальної інтеграції іноземних студентів»;
- «Положення про студентський гуртожиток ХДАК»;
- «Угода на проживання в гуртожитку Харківської державної академії культури» та ін.

Тематичним пріоритетом виховної роботи у 2014/2015 н.р. слід вважати національно-патріотичне виховання. Ця проблематика має посісти дієве місце в системі виховної роботи у 2015/2016 н.р.

Серед провідних виховних заходів, проведених в академії в напрямі національно-патріотичного виховання були: проведення циклу заходів щодо реалізації положень «Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді» (16.06.2015 р.); проведення циклу заходів з реалізації наказу МОН України «Про відзначення Дня пам'яті та примирення і Дня Перемоги над нацизмом у Європі» та Указу Президента України від 24.03.2015, № 169 «Про заходи з відзначення у 2015 р. 70 річниці Перемоги з нацизмом у Європі та 70 річниці Перемоги над нацизмом у Європі та 70 річниці завершення Другої світової війни» (23.04.2015). Особливий інтерес викликали «круглі столи», присвячені участі викладачів і студентів ХДАК у Великій Вітчизняній війні.

Серед заходів: «Свято дня народження Л. Курбаса» (07.10.2014 р.), святкування Дня української писемності та мови «Рідне слово – України слово» міжвузівський літературно-мистецький вечір (разом з університетом культури та мистецтв ім. І.П. Котляревського, Харківським національним університетом внутрішніх справ) 07.11.2014 р., Шевченківський тиждень «І буде син, і буде мати, і будуть люди на землі», присвячений 200-річчю з дня народження Т.Г. Шевченка (березень 2015 р.); круглий стіл «Проблема суверенності і соборності України»: внутрішньо та зовнішньополітичні аспекти» (27.03.2015 р.), «А может не было войны» святкування Дня Перемоги (6 травня 2015 р.), екскурсія студентів академії в Гоголево та музей українського весілля в Великих Будищах (17 травня 2015 р.), «Разом дорогами пращурів» свято-фестиваль у Великому Салтові (травень 2015 р.) та інші.

Напрямок громадсько-правове виховання: зміцнення роботи з профілактики порушень «Правил внутрішнього розпорядку в студентських гуртожитках ХДАК» та Закону України «Про заходи недопущення та скорочення вживання тютюнових виробів...», проведені заходи щодо Європейської та Євроатлантичної інтеграції України, участь студентів ф-ту хореографічного мистецтва у VIII Міжнародному фольклорному фестивалі у Празі (березень 2015 р.). Круглі столи та перегляд відеопродукції до Дня Європи (16.05.2015 р.), участь у Всеукраїнській акції «16 днів проти насильства» (25.11 – 10.12.2014 р.). Організація роботи студради з підшефною школою-інтернатом № 10, сприяння адаптації іноземних студентів до української культури «Знайомтеся з Україною» (26.10.2014 р.), «Українська кухня» (грудень 2014 р.), проведення Днів культури Слов'янської, Турції, Китаю тощо, участь у тижні культури Ізраїлю в Харкові (10-14.11.2014 р.) та інші заходи за планом.

Напрямок моральне виховання: проведення традиційного тижня сім'ї із залученням медичних фахівців (жовтень 2014 р.), до Дня інвалідів кураторські години «Дивиться на нас, як на рівних» (3.12.2014 р.), курсові конференції зі студентами всіх факультетів «Проблеми сенсожиттєвих орієнтирів сучасної

молоді»(березень-квітень 2015 р.), круглий стіл з проблем гендерної рівності (18 лютого 2015 р.), концертна програма до Дня матері для матерів студентів академії (травень 2015 р.).

Екологічне виховання: круглий стіл «Всесвітній день землі» (02.04.2015 р.), проведення осінніх та весняних суботників студентами біля корпусів та гуртожитків академії, формування екологічного мислення студентів під час літніх практик.

Естетичне виховання: майстер-клас доктора мистецтвознавства, японознавця С. Рибалко «Церемонія японського чаювання» (21.03.2015 р.), вставка студентських декоративно-прикладних виробів (вишивка, бісероплетіння, кераміка, фото та інш., квітень 2015 р.), проведення творчого конкурсу на кращий вірш про академію, факультет БІ, бібліотеку (березень 2015 р.), святкування Дня поезії (березень 2015 р.), участь студентів у фестивалях: «Малий Березіль - 14», «Молодість», «Дитятко», «Курбалесія» та інш., відвідання вистав театрів академії «Заповіт», «Естет», «Академія» та інш., свято до дня народження М. Коцюбинського «Поет ліричної прози» та інші за планом.

Трудове та фізичне виховання: святкування професійних днів за напрямами підготовки студентів академії. Наприклад, флешмоб у парку ім. М. Горького до Дня українського кіно (18.09.2014 р.), виставка до Дня туризму «Захоплюючий світ подорожей» (27.09.2014 р.), участь у соціальній акції «Офтальміка» «Хорошее зрение каждому студенту» (18-22 листопада 2014 р.), урочисте свято «Всеукраїнський день бібліотек» (30.09.2014 р.) та ін., святкування 20-тиріччя факультету хореографічного мистецтва (травень 2015 р.), співпраця з Обласним центром зайнятості, профорієнтаційна робота.

XII Спартакіада ХДАК вперше завершилася перемогою студентів факультету управління та бізнесу, КТМ – друге місце, факультет культурології – третє місце.

Активізувала роботу студрада академії. Вдосконалюється її структура: з 2015 року під егідою студради працював «Центр міжкультурної та соціальної

комунікації», що зміцнить виховну роботу з іноземними студентами (куратор О.М, Білик) та Центр студентського дозвілля «Аніма» для одухотворення дозвілля студентів (куратор О.М.Максимовська), створена «Арт-гостинна» (17.04.2015 р.).

Активно студрада співпрацює з Центром міжнародної освіти. Разом проведено для іноземних студентів «День Слов'янської культури», «Новий рік», «Масляна». Крім того, співпрацювали з Ізраїльським культурним центром – брали участь у майстер-класах.

Студрада повністю взяла на себе шефську роботу академії з санаторною школою-інтернатом № 10: вітали зі святами, провели День Святого Миколая, Новий рік, Масляну.

Ініціативою студради факультету соціальних комунікацій в організації дозвілля стало проведення Буккроссингу (обміну книгами), до якого долучилися як студенти, так і співробітники ХДАК.

Результатом вихованого патріотизму студентів став ініційований ними флешмоб патріотичної єдності за інформаційним супроводом АТН (21.05.2015 р.). Крім того, студрада активно підтримувала Спартакіаду ХДАК, конференцію молодих учених, діяльність академічної газети «Бурсацький узвіз» та інші заходи академії. Найефективніше підтримують діяльність студради студенти факультетів: театрального мистецтва, кіно-, телемистецтва, культурології, соціальних комунікацій. Серед активістів студради академії слід назвати О. Семеннікова, Р. Вороніну, В. Тищенко, І. Машенко, І. Опришка.

Значну роль у виховній роботі відіграє академічна газета «Бурсацький узвіз», яка виходить чотири рази за навчальний рік і відбиває всі цікаві події в академії, та бібліотека, яка здійснює інформаційну підтримку всіх виховних заходів.

8. Науково-дослідницька та творчо-виконавська діяльність

До вагомих результатів науково-дослідницької діяльності ХДАК у

2014/2015 н.р. слід віднести:

- успішну реалізацію «Концепції розвитку Харківської державної академії культури як науково-навчального центру». Концепцію оприлюднено: Шейко В.М. ХДАК – науково-освітній центр культурно-мистецького профілю: стратегії розвитку / В.М. Шейко, М.М. Каністратенко, Н.М. Кушнарєнко // Культура України : зб. наук. пр. – Х.: ХДАК, 2013. – Вип. 40. – с. 185–196;

- активне розроблення трьох державних фундаментальних досліджень «Вітчизняна та світова культура: історико-теоретичні аспекти», «Документально-комунікаційні структури: інноваційні стратегії розвитку», «Українська культура: історико-культурологічні виміри» (разом з Інститутом культурології Національної академії мистецтв України), що є пріоритетними, здійснюються в руслі ініційованим ХДАК введенням у 2006 р. в Україні двох наукових галузей «культурологія» і «соціальні комунікації».

- успішне функціонування двох докторських спецрад – Д 64.807.01 – Теорія та історія культури, українська культура (культурологія, мистецтвознавство); Д 64.807.02 – книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство; документознавство, архівознавство (соціальні комунікації). Цього року здійснено перереєстрацію спецради Д 64.807.01.

- ініційовання академією введення до Переліку наукових галузей і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка докторів і кандидатів наук, нової спеціальності «17.00.08 – хореографічне мистецтво», розроблення напрямів досліджень, паспорта спеціальності, подання до МОН України. Згідно наказу МОН України № 642 від 26.05.2014 р. Департаменту атестації кадрів доручено забезпечити підготовку змін до Переліку наукових спеціальностей щодо включення до його складу спеціальності 17.00.08 – «Хореографічне мистецтво». Затверджено паспорт цієї спеціальності, який набирає чинності з дати набрання чинності змін до Переліку наукових спеціальностей.

- розширення номенклатури наукових напрямів і спеціальностей в аспірантурі й докторантурі: у докторантурі 3 напрями і 5 спеціальностей, в аспірантурі 5 напрямів і 9 спеціальностей. Іде підготовка документів для розширення аспірантури ХДАК з наукової спеціальності з державного управління.

- захисти докторських і кандидатських дисертацій науково-педагогічним складом і співробітниками ХДАК (1 – докторська – О. І. Проскурняк; 6 – кандидатських – О. А. Апчел, Р.Г. Набоков, С.Б. Манько, Н.О. Чілікіна, О.Л. Заверуха, О.Ю. Новікова. Н.О. Максимовська подала свою докторську дисертацію до спецради). Нині над докторськими дисертаціями працюють 13 викладачів ХДАК.

- членство провідних викладачів академії в експертній раді Департаменту атестації кадрів Міністерства освіти і науки України (В.М. Шейко, А.О. Рижанова, О.В. Кравченко), у спецрадах ХДАК та інших ВНЗ України, у Науково-методичній комісії з культури МОН України (В.М. Шейко – голова, М.М. Каністратенко – заст.голови, члени – Н.М. Кушнарєнко, А.А. Соляник, О.В. Кравченко, Л.Я. Філіпова).

- випуск редакційно-видавничим відділом ХДАК (Л.Ф. Торбовська) 65 найменувань видань: 8 випусків фахових збірників наукових праць («Культура України» вип. 47, 48, 49, 50, 51; «Вісник ХДАК» вип. 45, 46, 47), 2 монографії (Л.Д. Божко, Н.О. Максимовська), 5 авторефератів дисертацій, 4 навчальні посібники, 35 науково-методичних видань, 1 біобібліографічний посібник серії «Видатні педагоги ХДАК» (Н.Я. Фрідьєва), 2 збірники матеріалів наукових конференцій; 2 програми наукових конференцій та ін. Нині готуються до друку дайджест «Віват, Академіє!», монографія «Харківська державна академія культури», бібліографічний покажчик «Праці викладачів ХДАК (до 85 річчя ХДАК)».

У 2014/2015 н.р. суттєво вдосконалено структуру збірників наукових статей ХДАК; змінено склад редколегій; введено 3 наукові серії – «Культура України» (серія: культурологія, серія: мистецтвознавство), «Вісник ХДАК»

(серія: соціальні комунікації); матеріали збірників подано за вимогами МОН України та міжнародних наукометричних баз даних.

- присудження вченого звання професора і доцента 7 викладачам академії: професора – 3 (В.А. Маркова, О.І. Романюк, А.А. Кікоть), доцента – 4 (О.Б. Олійник, А.Д. Рум'янцева, Т.Г. Білова, І.Б. Іванова, на розгляді в МОН України – документи Т.О. Перевозної).

- підвищення результативності роботи аспірантури і докторантури ХДАК. На сьогодні тут навчаються 67 аспірантів, 12 докторантів, 20 здобувачів наукового ступеня. Серед аспірантів 20 викладачів і співробітників академії (30%), серед докторантів – 9 (75%), серед здобувачів – 3 особи.

- Збільшення кількості публікацій, підготовлених викладачами ХДАК. Так, у 2014/2015 н.р. вийшли друком 849 публікацій: 14 підручників та навчальних посібників, 13 монографій, 26 навчально-методичних матеріалів, 504 наукові статті, 288 тез доповідей та ін. Опубліковано 314 тез доповідей студентів.

- Згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту» реформовано Раду молодих учених ХДАК у наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, оновлено його склад. Розроблено та затверджено вченою радою академії «Положення про наукове товариство студентів, аспірантів і молодих учених Харківської державної академії культури».

9. Творчо-виконавська діяльність

Одним із важливих напрямів діяльності ХДАК як ВНЗ мистецького профілю є творчо-виконавська діяльність, як індивідуальна, так і колективна, участь викладачів та студентів у творчих конкурсах, фестивалях, оглядах, концертах та ін.

До основних здобутків 2014/2015 н.р. можна віднести:

- у ХДАК функціонують понад 20 творчих колективів за професійним спрямуванням студентів, клубів, гуртків за інтересами (театр народного танцю «Заповіт», театр сучасного танцю «ЕСТЕТ», ансамбль бального танцю,

театр - студія «ЕКМАТЕДОС», учбовий театр «Академія», театр естрадного співу «СТЕП», оркестри: естрадно - симфонічний, камерний оркестр «ACADEMUS», народних, духових інструментів; хори - академічний, український народний; ансамбль скрипалів; «VIVAT, Akademia!», ансамблі народної музики: «Стожари», «Цим-Бан-До»; фольклорні гурти «Фарби», «Співаймо», «Зарина»; джазові: оркестр «Біг-Бенд», фольклорний ансамбль «Гільце» «Лада», «Магніфіка», ансамбль «SYMBOL STREAM»; студентська репортерська майстерня, фото клуб та ін.;

- понад 50 студентів академії стали переможцями міжнародних, всеукраїнських, регіональних конкурсів і фестивалів.

10. Кадрова політика

Серед стратегічних пріоритетів розвитку ХДАК як ВНЗ IV рівня акредитації є кадрове забезпечення освітньо-виховного та науково-творчого процесу, асекурація науково-педагогічними кадрами вищої кваліфікації.

На 26.08.2015 р. в академії працює 322 науково–педагогічні працівники, з них: 249 штатних викладача, 73 – сумісника. Серед штатних викладачів 31 мають науковий ступінь доктора наук, 35 – вчене звання професора; 28– державні почесні звання: 3 – народного артиста України; 10- заслуженого артиста України; 8- заслуженого діяча мистецтв України; 6 заслуженого працівника культури України та ін.; 125 осіб мають наукові ступені кандидатів наук, вчені звання доцентів. Науковий ценз штатних науково– педагогічних працівників ХДАК становить 64%. (По Україні середній показник забезпечення ВНЗ науково-педагогічними працівниками зі ступенями і науковими знаннями становить більше 50%). На перший погляд, наведені показники є задовільними. Проте і цього навчального року слід звернути особливу увагу на підготовку та залучення до навчального процесу кращих науково-педагогічних працівників вищої кваліфікації. Слід зазначити, що більше половини викладачів, які нині працюють в академії, це її колишні випускники.

Провідну роль у підготовці фахівців відіграють 24 випускові кафедри, 20 з яких очолюють доктори наук, професори. Саме на випускових кафедрах працює переважна більшість науково-педагогічних працівників, які мають наукові ступені, вчені звання, державні почесні звання в галузі культури і мистецтва. Так, якщо в цілому по академії частка штатних науково-педагогічних працівників з вченими званнями – 64%, то на випускових кафедрах їх вага сягає 85–100%.

Середній вік науково-педагогічного складу академії становить 47 років, се

Слід відзначити прогрес у підготовці докторів і кандидатів наук як на гуманітарних, так і на мистецьких кафедрах. Однак часто випускники аспірантури, котрі вчасно захистили дисертації, не запрошуються кафедрами на викладацьку роботу.

В академії створено резерв на всіх керівників підрозділів, з яким проводиться, на наш погляд, недостатня робота щодо навчання й обміну досвідом управлінської діяльності, ця робота ведеться формально.

Одним із основних показників результативності вузу є його науковий ценз, об'єктивна та якісна розстановка науково-педагогічних кадрів.

Відповідно до вимог сучасного законодавства вищої школи України, IV – найвищий рівень акредитації, можуть отримати та зберегти лише ті ВНЗ, які: 1) мають високий науковий ценз; 2) якісний склад завідувачів кафедрами в цілому та випускових кафедр, зокрема. Вимога єдина – завідувачами кафедр мають бути в першу чергу доктори наук, професори.

7 кафедр академії мають 100% науковий ценз, (філософії та політології, історії України та всесвітньої історії, бібліотекознавства та соціальних комунікацій, бібліографознавства та інформаційно-бібліографічної діяльності, документознавства та книгознавства, інформаційно- документних систем, інформаційних технологій).

Однак є кафедри, де науковий ценз нижче середньоакадемічного, і цю проблему не вдалося вирішити у минулому навчальному році.

Суттєвою кадровою проблемою залишається залучення фахівців до навчального процесу на засадах сумісництва, кількість яких дещо збільшилася з 64 до 73 осіб.

Ще одна кадрова проблеми, яка має трансформуватися в площину реальних дій, це створення дієвої роботи з кадровим резервом. На наш погляд, слід перейти від практики простого переліку імен, здатних у перспективі посісти ключові посади в академії, до активного залучення претендентів до розроблення стратегічних і тактичних програм перспективного розвитку вищої освіти України в цілому і ХДАК, зокрема. Це дасть змогу на цілком об'єктивних засадах визначитися щодо кадрового резерву ХДАК.

11 . Фінанси. Бюджет.

Традиційно складним є питання фінансування вищої школи. За відсутності протягом значного проміжку часу затвердженого держбюджету, Академія змушена була економно і раціонально використовувати наявні державні та власні кошти.

Незважаючи на об'єктивні труднощі, минулого навчального року у фінансовому відношенні, академією в повному обсязі та без затримок було здійснено виплату студентам стипендій, зарплатні та відпускних науково-педагогічному складу та співробітникам ХДАК. Академія не має кредиторської та дебіторської заборгованості. У повному обсязі здійснено платежі до соціальних фондів тощо.

Основні фінансові показники за 2014/2015 н. р.

Надійшло коштів за звітний період по загальному фонду 32474.5 тис. грн.

Профінансовано в повному обсязі.

Заробітна плата та відпускні нараховані по ХДАК

в повному обсязі і своєчасно

Заробітна плата викладачів складає: 10724,6 тис.грн.

в т.ч. фонд заробітної плати по окладам 8877,9 тис.грн.

вислуга років 1014,5 тис.грн.

матеріальна допомога на оздоровлення 334,7 тис грн.

індексація	497,5 тис.грн.
Для обслуговуючого складу:	7147,9 тис грн
в т.ч. фонд заробітної плати по окладам	6012,8 тис.грн.
вислуга років	273,6 тис.грн.
індексація	668,8 тис.грн.
премії	41,5 тис.грн.
матеріальна допомога на оздоровлення	151,2 тис.грн.
погодинка	177,9 тис.грн.
Стипендіальний фонд складає	8393,7 тис.грн.
в т.ч.:	
індексація	376,1 тис.грн.
премії студентам	0 тис.грн.
матеріальна допомога	51,1 тис.грн.
Грошові кошти для придбання одягу, літератури, харчування сиріт	416,7 тис.грн.
в т.ч.:	
одяг	12,0 тис.грн.
література	50,4 тис.грн.
харчування	354,3 тис.грн.
Заборгованість по оплаті комунальних послуг та енергоносіїв відсутня.	
Надійшло коштів всього	12509,5 тис.грн.
Заробітна плата всього по ХДАК	6347,5 тис.грн.
Заробітна плата викладачів складає:	3498,7 тис.грн.
В т.ч. по ставкам викладачів складає:	2682,4 тис.грн.
вислуга років	352,2 тис.грн.
матеріальна допомога на оздоровлення	153,3 тис.грн.
Матеріальна допомога	109,4 тис.грн.
індексація	201,4 тис. грн.
шість окладів при звільненні	0 тис.грн
Заробітна плата обслуговуючого персоналу	всього 2848,8 тис.грн.
в т.ч. заробітна плата для обслуговуючого персоналу по ставкам:	2230,2 тис.грн.

вислуга років	180,0 тис.грн.
матеріальна допомога на оздоровлення	55,1 тис.грн.
матеріальна допомога	96,9 тис.грн.
індексація	286,6 тис.грн.
погодинка	219,5 тис.грн.
Придбання матеріалів, обладнання та інвентаря складає	405,1 тис.грн.
Поточний ремонт	280,3 тис.грн.
Придбання основних фондів складає	13,8 тис.грн.
Капітальний ремонт будинків, споруд складає	12,6 тис.грн.

12. Матеріально-технічна база

На сьогодні на балансі академії утримується 5 навчальних корпусів та 2 гуртожитки. Навчальні аудиторії, лабораторії, кабінети розташовані в п'яти будинках, три з яких споруджені на початку XIX ст., а два інших – в кінці XIX – поч. XX ст. Всі п'ять корпусів повністю пристосовані до навчальних потреб. Крім того, додаткові спеціалізовані хореографічні аудиторії, читальні зали, аудиторії для самостійної роботи студентів факультету музичного мистецтва з відповідним музичним інструментарієм обладнані в нежилых приміщеннях першого поверху гуртожитків академії. Навчальна площа будівель на 1.09.2015 р. складає 12432 кв.м.

Крім того, для проведення теоретичних, практичних та індивідуальних занять зі спеціальних дисциплін, практичної підготовки студентів академія у відповідності до укладених у 2015 році угод про співпрацю використовує спеціалізовані приміщення Центру культури Київського району м. Харкова, Харківської обласної державної телерадіокомпанії, Харківського державного академічного драматичного театру ім. Т. Шевченка, Харківського обласного театру для дітей та юнацтва. У свою чергу академія надає науково-методичну допомогу зазначеним установам, залучає їх співробітників до участі у наукових конференціях та творчих заходах, готує фахівців для подальшого працевлаштування в театральні-концертні установи міста, на студіях обласної держтелерадіокомпанії. Така творча співпраця з профільними

організаціями надає можливість повністю забезпечити якісну теоретичну, фундаментальну та спеціальну підготовку фахівців.

Усі будівлі обладнані системами центрального опалення, системами вентиляції, водопостачання та каналізації, а гуртожитки – системами газопостачання та гарячою водою. Санітарно-гігієнічні норми повністю виконуються. Гуртожитки забезпечені м'яким інвентарем. Для нормального функціонування учбових корпусів та гуртожитків Академії було придбано канцелярські товари, побутова хімія, господарські товари. Загальна сума витрат на підтримку та забезпечення матеріально-технічної бази склала 83,3 тис. грн.

У розпорядження студентів, викладачів і науковців обладнані читальні зали бібліотеки (понад 200 місць), книжковий фонд якої складає понад 400 тис. примірників, електронний читальний зал, інтернет-ресурси.

Таким чином, навчальні площі, спеціалізовані навчальні приміщення, відповідне обладнання надає академії якісно організувати навчальний процес за всіма напрямками і спеціальностями.

У Харківській державній академії культури постійно проводяться та виконуються заходи, щодо зміцнення матеріально-технічної бази, а саме проводяться поточні ремонти для підтримання аудиторного фонду, допоміжних приміщень та гуртожитків на 121,9 тис. грн. У 2015 році було виконано загальнобудівельні роботи в навчальних корпусах та гуртожитках. Постійно ведуться роботи з профілактичного ремонту систем гарячого та холодного водопостачання в гуртожитках та корпусах академії.

Для забезпечення безперебійного виконання навчального процесу та функціонування гуртожитків – проведені заміри опору ізоляції електричних мереж та перевірка та прочистка вентиляційних каналів.

Гуртожитки та навчальні корпуси на сьогоднішній день забезпечені необхідним інвентарем, укомплектовані меблями, музичними інструментами та іншим

Ректор

В. М. Шейко